

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole E Societate Iesv

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

Cap. VII. Charitas P. Antonii Iulii erga Proximum in rebus corporalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

reservaretur aliis laboribus pro amore
ejus subeundis. Vehementer doluit de
repulsa: sed inde arripiens occasionem
se humiliandi, dixit postea uni amico:
Speraveram ista vice expurgare, &
delere omnes meas culpas, per actum
unum heroicum. Verum enim vero sunt
tam immanes, ut præpediant me quo-
minus illis satisfaciam, oppetendo mor-
tem ex charitate.

C A P V T VII.

*Charitas P. Antonii Julii erga proximum
in rebus temporalibus.*

Charitati erga proximum, quod
spectat bona animæ, ob affinita-
tem, congrue copulari potest Charitas
erga Proximum in bonis corporis, &
alterius modi obsequiis. Quemadmo-
dum dum esset sæcularis, in eorum be-
neficium tam largiter profudit suas fa-
cultates, ita dum Religioni se dedisset
damnavit se, ut personam suam illis de-
voveret; imitans illud Apostoli: *ego au-
tem libentissime impendam & superimpen-
dar*

dar ipse. Quantum huic virtuti exer-
cendæ incubuerit, luce meridiana cla-
rius patuit in occasionibus permultis,
cum promptitudine perpetua, & ama-
bili propensione, omnibus gratifican-
di, etiam cum incommodo suo. Ap-
parebat in illo sensus quidam teneritu-
dinis erga unumquemque, qui patie-
batur, & facilitas quædam contracta
ex longo usu afflictis succurrendi, ut
videretur versa in naturam. Poterat
merito dicere: *Ab infantia crevit mecum
miseratio.* Cum transiret Patavium, ut
tenderet Genuam cum duobus aliis ex
nostris Religiosis, venit primo mane
Mulio, quem vettorinum in Italia vo-
cant, cum jumentis, quibus infide-
rent. Pater traxit eum seorsum, & infor-
mari voluit; quod eorum esset deterri-
mum. Illud sumpsit sibi, & sociis reliquit
commodiora, eo quod essent debilio-
res, & parum valentes. Illa tamen vir-
tus fuit ex illis una, quarum actus mul-
tos edidit, quamvis pauci fuerint ob-
servati: quia illi erant ei communes,
& usitati: nihil enim illi solemnius,
quam in itineribus & Collegiis, in ve-
stitu,

stitū, & cubiculis, & omni alia re, cal-
liditate uti & industria, ut aliis optima
quæque cederet. Quantum diversus ab
illis miseris Religiosis tam abiecti cor-
dis, ut excogitent astute media, qui-
bus seruiant suis sensualitatibus, &
non sine nota inurbanitatis de optimis
quibusque sibi præ reliquis prospiciant!
non satis memores illius Regulæ, quam
vellent erasam, monentis quod sibi
persuadere debeant, quæ vilissima e-
runt, ex iis quæ domi sunt, sibi tri-
buenda ad maiorem sui abnegationem,
& quæstum rerum pretiosiorum. P. au-
tem Antonio Iulio alte infederat ani-
mo, omnibus viribus conniti, ut non
solum in victu & vestitu Religiosis sibi
æqualibus, sed etiam famulis domesti-
cis pejus haberetur. Hinc factum est,
quod cum in Collegio Mediolanensi
fregisset sibi tibiam Pistor vel furna-
rius, sæcularis homo, qui morabatur
nobiscum, & ministrabat in domo; Pa-
ter adiverit illum, ut consolaretur in
lecto decumbentem; quod officium
charitatis moris habebat exercere erga
omnes infirmos: inter verba sola le-
nien-

nientia non stetit consolatio, sed reflectens ad culcitram, super qua jacebat, esse duram & male sartam: mota sunt viscera ejus ad compatiendum misello isti doloribus afflicto; & meditando, quomodo posset ejus incommodo subvenire, statim ivit quaesitum suam propriam, & nulli dicto vel verbo, occulte illi illam ipsam detulit, & aptè supposuit decumbenti, proponens sibi per noctem dormire in asseribus nudis: ea propter adjuraverat ægrum, & extorserat promissum, quod nemini mortalium revelaret. Sed *quis celaverit ignem, lumine qui semper proditur ipse suo.* Non potuit bonus homo à se obtinere, quamcumque vim sibi inferret, ut quod pollicitus fuerat, reticeret. Clam in aurem insurravit cuidam fratri Coadjutori secretum; qui deinde abiens ad conclave Patris, eum ex improvise deprehendit decumbentem in tabulis ligneis solum stragulis desuper coopertum, & illi de alia culcitra prospexit.

Erga infirmos etiam sæculares, multoque magis nostros, charitas ejus erat

in-

invicta, & insuperabilis. In eodem Collegio Mediolanensi diu periclitatus fuerat ex gravi morbo frater Thomas Thomatis juvenis non vulgaris probitatis, qui citra mortem malum illud tædiosum, magna cum patientia & alacritate jam diu tolerabat. Pater qui tum in illo Collegio repetebat Theologiam, non solum ægotantem assidue invisebat, & consolabatur in sua afflictione; sed serviebat promptitudine indefessa, etiam nutus ejus præveniens, & faciens circa illum omnia perinde ac si fuisset Infirmarius, usque ad officia vilissima & sordidissima se abiiciens, quæ nauseam parere potuissent: adeo ut infirmus ipse stupefactus de tanta charitate, cum non posset ei persuadere, ut abstineret ab ista longa, & indubitata servitute; quo signo aliquo proderet sensum qui se invalerat, quod videret virum talem se ita dimittere ad serviendum, qui dignus erat cui potius serviretur; nec posset ut desiderabat pedes ejus osculari: adegit illum cum quadam specie protestationis, ut porrigeret sibi unam è crepidis suis, quam

quam arcte pectori appressit, & basia-
tus est. Ad quem actum plane inexpectatum Pater verecundia suffusus mire-
erubuit; quamvis omnes infirmi, po-
tuissent merito in similes demonstra-
tiones admirationis & reverentiæ pro-
rumpere, spectata ejus charitate, quæ
se erga omnes ita extendebat, non vi-
sitationibus in superficie blandis, non
ad distinendum illos inutilibus confa-
bulationibus: sed semper ex corde &
cum emolumento: scribendo pro illis
aliquid, prælegendo illis librum quem-
dam spirituales, & qua posset sapide
consolando: sicut fecit Taurini, ubi
inter studia concionum, & multa alia
impedimenta charitatis, quæ toto die
occurrerent in beneficium proximi;
non patiebatur se ita intricari, quin
quotidie ad minimum sibi seponeret
horam unam liberam, quam impen-
deret juvando & consolando fratrem
quemdam Coadjutorem, qui jacebat
ex morbo lecto affixus, toto prope eo
tempore quo Pater isthic mansit. Pau-
peribus adhæc sæcularibus & ægris ex-
pandebat brachia suæ dilectionis, &
mini-

ministrabat eis libenter; & sæpenu-
mero in Nosocomiis, Triremibus, &
carceribus, non solum tempore tyro-
cini sui; conformiter ad experimen-
tum quod de suis alumnis sumere solet
Societas, per ejusmodi exercitia cha-
ritatis, humilitatis, & abnegationis
sui, ac victoriæ reportandæ à seipsis.
At at ille & tum, & deinceps perpe-
tuo, etiam exhaustus laboribus, & ce-
leberrimus orator verbi divini reipsa
dicendo distentus, à charitatis impul-
su ferebatur ut ministerium verbi Dei
condiret exemplis ministerii erga pau-
peres, & infirmos. Ita Cremonæ di-
cens per quadragesimale jejunium om-
nibus diebus Sabbathinis, in respira-
tionem & quietem concessis Concio-
natoribus, moris illi erat se conferre
ad Nosocomium: & hoc erat illi pro
diverticulo & recreatione, quod pos-
set refocillare pauperculos illos & mi-
sellos; exercens cum illis eam virtu-
tem, quam in decursu septimanæ alios
docebat. Actio merito observata, cum
insigni ædificatione, à prudentibus &
honoratis, quæ diu postea illorum me-
moriæ

moriae inhæsit. Haud aliter se gessit
Mediolani, Taurini, & alibi, dum præ-
dicaret. Offerebat se illico ad servien-
dum in Hospitalibus, ad confessiones
excipiendas in ergastulis & carceribus;
quo pergens aliquando in hunc finem
cum uno Patre, cui Parmæ ea cura
commissa erat, obviam habuit Serenif-
simam Ducissam Matrem: quæ voluit
scire quis esset? & quo iret? Quod cum
percepisset, hæsit perquam attonita,
& admiratione defixa. Itaque ubicum-
que degeret excitabat & fovebat spiri-
tum talium operum vere Sanctorum,
non solum in Nostris, verum etiam in
sæcularibus, quin imo in personis au-
toritate præstantibus, quæ permotæ
ejus exemplo, etiam ipsæ, omni studio
& affectu se impendebant. Non latuit
hoc cives Taurinenses, qui viderunt
eum non solum sine mora euntem ad
Hospitale, conferre eleemosynas qui-
bus infirmos reficeret, confessiones au-
dire & ministrare singulari cum amore:
sed etiam provocantem viros princi-
pes, & Matronas nobiles, ad ample-
ctenda hæc exercitia pietatis, & libe-
rali-

ralitatem suam convertendam in recreationem illorum ærumnosorum, quibus ministrabant in persona. Verum enim vero ut erat *dux facti*: ita plus eminebat in vincendâ generose naturâ, ad obiecta prorsus intolerabilia, maximè personæ nobiliter & delicatè educatæ: in tali enim occasione Heroem se probavit uno mane, in vigilia Nativitatis Domini, dum ferviret in magno hospitali, quod celeberrimum est Mediolani. Hic posuit se circa senem ægrum, totum squallidum, immundum, & obsitum sordibus male olentibus; & postquam lectum ejus composuisset, assumpsit illum intra brachia, & reposuit, & osculatus est, & blande tractavit ad spatium temporis satis largum, tanto cum gaudio, & voluptate cordis, ut facile fuerit videre, quem ipse in illo infirmo cognosceret, & amaret, & cui officia sua deferret. Addo quam fideliter in praxim deduceret propositum, quod fecerat, dum adhuc in habitu Sacerdotis sæcularis fecerat exercitia spiritualia S. P. Ignatii, in quibus meditans de puerulo IESU

su posito in præsepio, inflammari se sensit, & scripsit: *In præsepi volo servire Christo, componens fœnum lectuli sui: & hoc exequar ministrando in hospitalibus infirmis, magna cum charitate, & humilitate.* Tantum etenim se probavit occupando se circa illum infirmum, ut aliqui Iuvenes è nostris, qui erant illi focii in illa functione, ad solum hoc spectaculum senserint se accendi, ut pari cum lætitia & sensu pietatis munus illud charitatis obirent.

Cui porro non poterat servire in persona, eo quod vel ipsemet male varet, vel absens esset; quacumque alia ratione conabatur prodesse. Inter sua bona proposita adnotaverat hanc pulchram reflexionem charitatis. *Semper satagere eorum, in quorum absentia contra illos sermones miscentur.* Eadem cautela charitatis erga absentes prospiciebat illorum necessitatibus, & licet non esset rogatus, opem illis præstabat. Perceperat quemdam Patrem ob calores quibus immodice æstuabat sentire sibi certis temporibus profutura quædam refrigerantia; & cum iudicaret sanita-

tem illius Patris utiliter impendendam ad gloriam Dei, promptè ea ipsi procuravit: nec enim solum illa vice, sed deinde quovis anno, statò tempore, memoriam ejus servans, etiam non sollicitatus evocabat Mediolano provisionem sufficientem, quam Genua submittebat. Inculcabat insuper cum terminis dulcissimæ charitatis, ut eo remedio non parcè uteretur, scribens illi, & petens, ut se certiozem faceret, si quando posset in aliquo illi gratificari, vel prodesse; paratum se fore, idque cordate. In unis istarum litterarum ait: *Si ad confirmandam ejus valetudinem possit aliquid conferre, securum se eum reddere se facturum; quod si formidaret hoc sibi omnimoda libertate aperire, se graviter offensum iri, quod Amicus alteri vero Amico nequeat se, quod toto affectu cuperet, tribuere. Ita se affectum, ut si posset vel sanguine suo sanitati ejus consulere eum non gravate propinaret. Nec hic erat affectus peculiaris ex humana confideratione ortus, qualem quandoque experimur ratione patriæ, consanguinitatis, necessitudinis, aut sympathiæ natu-*

naturalis, sed ex vera charitate divina originem ducebat; nec consistebat in verbis, & ceremoniis, sed opere & veritate se prodebat, exercita erga omne genus ærumnosorum. Atque hinc hanc ipsam charitatem huiusmodi refrigerationum, adhibebat etiam iam tum in Novitiatu Mediolanensi, ad juvenum illorum recenter Deo consecratorum conservandam sanitatem.

Multo libentius id postea faciebat, quando poterat se fraudare; uti fecit semel dum deberet iter facere. Datum illi erat munus faccari confecti: quid ille? è vestigo detulit dulciaria illa ad Superiorem, petiitque licentiam ut vendere posset, & pretium distribuere pauperibus in eleemosynam. Quod & factum. Contigit quod comperisset Mediolani carceri mancipatis apparari tenue prandium à Nostri in Collegio, ut vel sic illa esca allicerentur ad devotionem. Dum ea cura distraherentur, intelligens quod solo pane, & jusculo essent reficiendi: Charitas zelum Patris acuit, & dixit fratri cui erat commissio data istius refectionis curandæ,

debere pauperibus illis etiam vinum dari. Excusavit se ille ob defectum pecuniæ: verum Pater Antonius Iulius non acquievit; sed omnino voluit ut suo nomine iret ad Superiorem, & promissis illis peteret merum fundi. Annuuit Superior fidens charitati industriæ Patris, cuius vidit bene cito effectum. Quippe vix erat provisio delata ad carcerem, & ecce supervenit mandatum à persona pia cum sufficientibus nummis, ad emendum vinum, carnem, & quidquid esset obsonii congruum ad honestam refectioem in vinculis detentorum. Alia vice cognovit illos carceres scatere innumeris captivis: cum enim ea tempestate Ducatus Mediolanensis arderet Bello, omnes Franci, qui in prælio manus hostiles evadere non potuerant, erant in illos compacti; & propter copiosam multitudinem multifariam patiebantur; in tantum, ut tabescerent sub illo modico stramine, quod illis subministratum erat ad dormiendum; essentque in summa penuria omnium quæ vitam sustentant. *Tacta sunt commiserata-*

feratione viscera Patris ad hoc nuntium, & schedula missa tantopere excitavit charitatem Domini Emmanuelis Brignole, qui opportune tum erat Mediolani: ut sine ulla cunctatione ille cum nummis & hominibus subsidiariis & fratre Societatis, qui ei id denuntiaverat magnaque cum humilitate & affectu applicabat se tali operi; contulerit se ad carcerem, curaverit mundari & expurgari ergastula, prospexerit de novis paleis, succurrerit squallidis, varia stipe, & duobus gravissime laborantibus prospexerit de Sacerdote, qui Sacramenta administraret morituris; nimirum in tempore, siquidem sequenti nocte expirarunt. In hunc modum P. Antonius Iulius, qua per se, qua per alios semper fuit sollicitus Procurator indigentium.

Quod si fortasse non nemini videatur, nimis minutas has esse probationes suæ hujus magnæ charitatis, & hinc conficiat deesse alias insigniores: hunc velim apud animum suum reputare, quod sit singularis effectus tenerissimæ charitatis, esse etiam sollicitum

in rebus minimis, enimvero in illo laudem hoc meretur & obtinet maximæ. In his porro & aliis studiis charitatis, non volebat ab hominibus cognosci: sed si quis ei hæc accepta ferret, & gratias ageret, videbatur prodere quid indignationis; sibi autem applaudebat, si titulo compensationis, daretur occasio exercendi actum alicujus alterius virtutis. Cum Romæ versaretur, venit eò Mediolano P. Ioannes Maria Olgiati, qui non ita pridem Profectus est in Indiam Occidentalem. Tum juvenis adhuc sæcularis, qui studuerat in nostris Scholis Convictor Collegii Helvetici, quod est Mediolani, & ambiebat ingressum in Societatem. Etiam si Patri Antonio Iulio esset prorsus ignotus, quia tamen ab uno Pater erat illi commendatus; amplexus est illum magna charitate, servivit illi cum omni sedulitate, insinuavit illum in gratiam variorum Patrum, deduxit eum ad Novitiatum, & mille benevolentia signa ostendit. Post tres annos, alibi in eum incidens, cum de beneficiis ab eo acceptis juvenis gratam apud suum patro-

tro-

tronum memoriam refricaret : habuit se quasi eorum ignarum, nec alicujus rei recordari : solumque expetiit, ut sui in precibus ne oblivisceretur. Atqui quantum ipse recusabat sibi gratias referri, tanto gratiorem se probabat erga alios pro minimo officio, quod illi præstabatur: testatus hoc est inter alios quidam Pater, qui Florentiæ ei dederat nescio quid ad usum itineris; postea, inquit, tanta grati animi significatione & verbis & per litteras, hoc beneficium prosequutus est, ut me rubore suffunderet.

Si verum hoc est, quod solet dici, amorem naturalem descendere; non minus vi charitatis descendendo P. Antonius Iulius visus est rejuvenescere, & quasi sanctè repuerascere, aut, ut melius dicam, similis fieri Apostolo qui noverat *lac dare parvulis in Christo*. Anno 1658 fuit missus ad villam suburbanam Collegii Mediolanensis tempore vacationum Autumnalium, tum ad levamen suum, tum ad solatium Nostrorum qui erant omnes satis juvenes, & biennium studiorum impleverant; in

L 5

quo

quo loco & tempore noverat illis mirifice se accommodare; atque una satisfacere suæ devotioni, multis horis vacando orationi, atque Sancto illo exercitio nemora illa & sylvas Deo consecrando, sicut superius narravimus; neque hoc oberat quo minus Charitati erga illos juvenes locum daret, & religiose ad hilaritatem suo statui consentaneam provocaret. Aliquos docebat Musicam, quam ipse probe callebat, & licet ea delectaretur, nunquam cæteroqui visus erat se cantu recreare. Ibi non solum contentus erat eos audire inter psallendum à concentu deviare, sed ipse quoque dulciter & patienter melos suum adiciebat. Vesperi deinde intererat ipsorum confabulationibus, quæ solent ipsis indulgeri post coenam, quibus pauci Patres ex antiquioribus se subinde socios jungere non dubitabant; eratque objectum non parvæ ædificationis cernere, quod homo quinquagenarius & cæteroqui totus serius, atque solitudinis amans, & in se collectus; in medium proferret nunc unum, nunc alterum curiositatis juncun-

jucundæ argumentum, facetum & argutum, & summa cum facilitate subiret istam poenitentiam, demittendo se ad istos lepores, & innocentes jocos, qui ex vitio illorum juvenum ab eo exigebantur; ipso solo modeste totam recreationem ad vitam & hilaritatem animante. Virtus parum grata iis, qui ponunt in eo omne momentum Religiosæ perfectionis, si habeant arcum semper tensum; adeoque illi ideo postea fuit suspecta, ut alibi dicitur. Sed in illo fuit tanto majori admiratione digna, quanto magis haberet animum aliis cogitationibus, & sensibus devotionis, quos totis diebusolvebat, oppido refertum. Quia diversis ab hac horis, quando juvenus illa aliis diverticulis se distrahebat; ordinarie se subducebat, vel ambulabat solus, secum habitans, internæ vocationi intentus, & aliquid pii meditans. Hinc conficio: quod si ejus conversatio eum successum habuerit; quid dicendum de illa Religiosorum perfectorum, sancta juxta & amœna, & nihilominus omnibus summe

me

me desiderata & accepta? Atqui quid mirum quod vir iste charitate æstuans se accommodaverit & contraxerit coram parvulis suis fratribus, ut sua dilectione, quæ non inflabatur, eos accenderet; si non fuerit dedignatus idem præstare cum scurrilibus pueris, triobolaribus & rusticis, fæce hominum? non solum, ut eos erudiret in rebus ad salutem animæ spectantibus, sicut supra dixisse me memini? Certe fuit observatum, quod aliquoties per urbem incedens occurreret alicui civis filio squallido in vultu, & qui secundum faciem præ se ferret morbum, eum aggressus fuerit gratiose, & magna cum affabilitate interrogaverit, quid mali haberet? exploraverit arteriam, tentaverit pulsum, fuggerit aliquod remedium opportunum, procuraverit quampiam eleemosynam, aut subsidium. Et in his *super omnia vultus accedebant boni*. Totum peragebat modis suavissimis, eaque benevolentia significatione, qualem propriis filiis exhibuisset.